

**Wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego (przeprowadzonego w roku szkolnym 2017/2018),
do wdrożenia w roku szkolnym 2018/2019.**

I. Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej:

Badane problemy:

1. **Diagnoza umiejętności nauczycieli w posługiwaniu się technologią informatyczną w procesie nauczania i wykorzystywania jej w nauczaniu problemowym. Określenie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia tych umiejętności.**

Wnioski:

1. W pracy wychowawczej z uczniami należy pamiętać o podkreślaniu pozytywnych aspektów korzystania z Internetu w tym portali społecznościowych - udział w konkursach - głosowaniach, wspieranie akcji charytatywnych, wymiany informacji itp. Należy jednocześnie uświadamiać uczniów o zagrożeniach, jakie niesie za sobą „świat Internetu”.
2. Zorganizować dla nauczycieli i uczniów naszej szkoły szkolenie/zajęcia dotyczące następujących zagadnień: cyberprzemocy, bezpiecznego korzystania z portali społecznościowych, praw autorskich i ochrony danych osobowych.
3. W dalszym ciągu kontynuować działania profilaktyczne w szkole dotyczące zasad korzystania i zagrożeń płynących z używania różnych technologii komunikacyjnych – lekcje wychowawcze poruszające tą tematykę, warsztaty dla uczniów i rodziców.
4. Obserwować zachowania uczniów na terenie szkoły w celu określenia potencjalnych sprawców i ofiar cyberprzemocy i innych zagrożeń w sieci. W przypadku wystąpienia któregoś z tych zjawisk podejmować efektywne działania mające na celu rozwiązanie zaistniałego problemu.

2. Ocena wychowawczej roli szkoły – cz. 1. Pt.: „Ocena skuteczności działań szkoły w zakresie przeciwdziałania narkomanii – ocena podejmowanych działań wychowawczych, profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych w celu wzmacniania czynników chroniących i obniżania czynników ryzyka zagrożenia narkomania”.

Wnioski do pracy:

1. W dalszym ciągu kontynuować działania w zakresie budowania postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia oraz kształtowania przyjaznego klimatu w szkole i wzmocnienia więzi ze szkołą.
2. Kontynuować współpracę ze środowiskiem lokalnym.
3. Zachęcać młodzież do działania na rzecz innych ludzi (uczestniczenia w Szkolnym Klubie Wolontariatu, akcjach charytatywnych);
4. Wspierać i zachęcać uczniów do angażowania się w działania prospołeczne, programy rówieśnicze, wzajemną pomoc w nauce;
5. Kontynuować działania wychowawcze, zwiększać ich atrakcyjność i efektywność;
6. Kontynuować uświadamianie uczniom zagrożeń płynących z uzależnień.
7. Kontynuować pedagogizację rodziców na temat profilaktyki uzależnień.
8. Pracować nad budowaniem przyjaznych relacji między nauczycielem a uczniem.

3. Diagnoza efektywności świadczonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej – diagnoza przeprowadzona na potrzeby ewaluacji „Systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole”

Wnioski:

1. Stale poszerzać wiedzę i świadomość nauczycieli w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
2. Podnosić kwalifikacje nauczycieli w zakresie specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
3. Wykorzystywać zdobytą wiedzę w praktyce szkolnej na wszystkich etapach edukacyjnych w następujących obszarach:
  - rozpoznawanie potrzeb i możliwości uczniów,
  - indywidualizowanie procesu edukacji ucznia (dostosowywanie wymagań, metod pracy i oceniania do potrzeb),
  - współpraca wszystkich nauczycieli i specjalistów na poziomie programowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
  - monitorowanie rozwoju ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - prowadzenie ewaluacji podjętych działań i udzielonych form i sposobów pomocy,
  - współpraca z rodzicami,
4. Uściślić zasad współpracy pomiędzy szkołą a poradniami;
5. Nawiązywać współpracę z organizacjami wspierającymi rodzinę i szkołę w dziedzinie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

4. Procesy edukacyjne zorganizowane są w sposób sprzyjający uczeniu się.

Wnioski do pracy

1. Stwarzać uczniom możliwości:
  - tworzenia własnych kryteriów oceny,
  - formułowania celów lekcji,
  - wyboru metod pracy i samodzielnego formułowania zadań,
  - samooceny.
2. Skutecznie wdrażać elementy oceniania kształtującego.
3. Wzmocnić wysiłki w celu poprawienia frekwencji uczniów.
4. W dalszym ciągu kontynuować planowanie, monitorowanie i doskonalenie przebiegających w szkole procesów edukacyjnych służących uczeniu się;
5. Zwrócić uwagę na uczniów o obniżonej motywacji i słabym poziomie zaangażowania oraz podnoszenie poczucia sukcesu uczniów adekwatnego do ich możliwości.
6. Analizować na bieżąco potrzeby i zainteresowania młodzieży, aby stwarzać jej jak najlepsze warunki rozwoju, zwłaszcza uczniowi zdolnemu.
7. Kontynuować wprowadzanie nowatorskich rozwiązań w nauczaniu.

II. Wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego (przeprowadzonego w roku szkolnym 2017/2018), do wdrożenia w roku szkolnym 2018/2019.

zakres	wnioski
Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć rozwijających, kółek zainteresowań i ich realizacja w ramach „innych” zajęć statutowych nauczycieli.	Ofertę zajęć dodatkowych przygotować po przeprowadzeniu diagnoz na wstępie, po zbadaniu zainteresowań i potrzeb uczniów;

<p>Stosowanie przez nauczycieli metod i form oceniania sprzyjających uczeniu się uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kontynuować stosowanie metod aktywizujących, dbać o atrakcyjność zajęć, - dbać o dobór odpowiednich metod pracy do możliwości klasy/grupy, - angażować wszystkich uczniów do udziału w lekcji, - motywować do systematycznej pracy, - wdrażać do samodzielności przy wykonywaniu zadań domowych, - przynajmniej raz w semestrze przygotować dla ucznia pisemne uzasadnienie oceny z pracy pisemnej, - wykorzystywać elementy oceniania kształtującego i zachować motywującą funkcję oceny; - systematycznie oceniać przyrost wiedzy, - monitorować podczas bieżącej pracy możliwości ucznia i jego osiągnięcia, - reagować na drobne niepowodzenia i umożliwiać poprawę ocen niedostatecznych (zgodnie z zapisami w Statucie szkoły), - na bieżąco informować wychowawców, a wychowawcy rodziców o pojawiających się problemach w nauce.
<p>Tworzenie przez nauczycieli na lekcjach sytuacji sprzyjających wykorzystywaniu wiedzy w praktyce.</p>	<p>Dobierać zadania i formułować treści przekazywanych wiadomości w taki sposób, by odnosiły się do sytuacji rzeczywistych, by uczniowie mieli świadomość, że mogą wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce.</p>
<p>Działania nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem (planowanie, realizacja, analiza i wnioskowanie, modyfikowanie).</p>	<p>Przywiązywać więcej uwagi do indywidualizacji pracy z uczniami, zwracać szczególną uwagę na indywidualne potrzeby i możliwości uczniów, zwłaszcza uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych oraz objętych pomocą pp.</p>
<p>Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, a w szczególności tematyki z agresji</p>	<p>Kontynuować działania z zakresu „Programu wychowawczo-profilaktycznego”, a w szczególności tematyki z agresji elektronicznej, przeciwdziałaniu narkomanii. Każdy wychowawca zobowiązany jest do przeprowadzania lekcji wychowawczych i tematycznych o tej tematyce antydyskryminacyjnej,</p>

<p>elektronicznej, przeciwdziałaniu narkomanii oraz podejmowanie działań antydyskryminacyjnych.</p>	<p>niezależnie od tego, czy w klasie problem istnieje, czy też nie.</p>
<p>Wykorzystywanie pomieszczeń biblioteki i czytelnicy oraz księgozbiorów w realizacji programów nauczania.</p>	<p>Częściej przeprowadzać zajęcia w bibliotece, zachęcać w dalszym ciągu uczniów do korzystania w czytelnicy podczas oczekiwania na rozpoczęcie zajęć edukacyjnych;</p>
<p>Organizacja metodyczna zajęć lekcyjnych przez nauczycieli:</p>	<p>Stosować indywidualizację nauczania i elementy oceniania kształtującego, pamiętać o motywującej i wspierającej funkcji oceny szkolnej, dbać o to, aby ocena była informacją zwrotną na temat stopnia opanowania przez ucznia materiału, przekazywać rodzicom informacje o ocenach w taki sposób, by rodzic wiedział, co uczeń musi powtórzyć i nadrobić, a co opanował dobrze; stosować aktywizujące metody nauczania;</p>
<p>Zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów dla uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną</p>	<p>Na pierwszym spotkaniu zespołów przedmiotowych wypracować dostosowania określonych programów do potrzeb wszystkich uczniów w danej klasie.</p> <p>Prowadzić bieżącą obserwację uczniów objętych ppp, monitorować skuteczność i efektywność stosowanych form pomocy i dostosowywać wymagania do potrzeb i możliwości uczniów. Na bieżąco obserwować osiągnięcia edukacyjne uczniów, motywować do systematycznej pracy, oceniać regularnie, przeprowadzać częściej kartkówki z małych partii materiału, przed sprawdzianem przeprowadzić rekapitulację materiału, stosować metody aktywizujące, podkreślać cele lekcji, by uczeń miał świadomość, po co mu zdobywanie wiedzy. Zachęcać do systematycznej poprawy ocen niedostatecznych w celu zapobiegania nagromadzenia dużej ilości niepoprawionych ocen niedostatecznych, a tym samym do nieopanowania dużej części materiału. Zwracać uczniom uwagę na liczne nieobecności, podkreślać istotną rolę obecności na zajęciach. Informować wychowawcę o nieobecnościach ucznia na lekcjach. Indywidualizować pracę, motywować do nauki i chwalić nawet drobne postępy w nauce, stosować kanały komunikacji WAK (wizualne,</p>

	<p>audytywne, kinestetyczne), stosować technologię komputerową na zajęciach;</p>
<p>Realizacja godzin dydaktycznych zgodnie z planami nauczania w poszczególnych oddziałach.</p>	<p>Uwzględniać zalecane warunki i sposoby realizacji podstaw programowych dla poszczególnych przedmiotów w planowaniu pracy nauczyciela; dostosowywać wymagania edukacyjne do możliwości i potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; przeprowadzać ewaluację pracy własnej nauczyciela na podstawie oceny osiągnięć uczniów; modyfikować programy i plany nauczania (w razie konieczności).</p>
<p>Realizacja podstawy programowej kształcenia ogólnego z poszczególnych przedmiotów.</p>	<p>Systematycznie uzupełniać wpisy w dokumentacji szkolnej, stosować „Procedury monitorowania podstawy programowej”. Organizując wycieczki pamiętać o edukacyjnej funkcji wycieczek szkolnych;</p>
<p>Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.</p>	<p>Przypominać uczniom na godzinach z wychowawcą o planie ewakuacji i procedurach postępowania w przypadku zagrożenia; w miarę możliwości organizować spotkania z przedstawicielami Policji na temat minimalizowania ryzyka i sposobach reagowania w przypadku zagrożenia.</p>
<p>Świadczenie pomocy psychologiczno – pedagogicznej</p>	<p>Kontynuować świadczenie pomocy pp uczniom o szczególnych potrzebach edukacyjnych. Stosować w pracy przygotowane wcześniej formy udzielania pomocy pp i dostosowania wymagań edukacyjnych w zewnętrznej organizacji pracy, sprawdzania wiedzy i wiadomości, wewnętrznej organizacji i indywidualizacji pracy z uczniem na lekcji i poza zajęciami – w formie zadań domowych;</p> <p>W związku ze zmianą od 1 września 2017 roku Rozporządzenia MEN o świadczeniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w którym wskazuje się, że <i>„pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na</i></p>

	<p><i>jego funkcjonowanie w przedszkolu, szkole i placówce, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki ucznia (§ 2 ust. 1 projektu), specjalne działania czynników tkwiących w samym uczniu, ale także jednoczesnego oddziaływania tych uwarunkowań, które składają się na kontekst edukacyjny, w jakim funkcjonuje uczeń. Uwzględnienie wpływu czynników środowiskowych – zarówno barier, jak i czynników wspierających – na jakość procesu kształcenia i wychowania umożliwia dostrzeżenie specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży nie tylko z punktu widzenia czynników osobowych, uwarunkowań rozwojowych konkretnego ucznia, ale również poprzez pryzmat psychospołecznych uwarunkowań środowiska, w którym dziecko funkcjonuje.</i></p> <p>Zaleca się: <i>przeprowadzić trypoziomową diagnozę potrzeb i możliwości uczniów wg schematu: poziom diagnostyczny – programowy – praktyczny.</i></p> <p>Poza tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za konieczne uznaje się podejmowanie skuteczniejszych działań angażujących rodziców w proces pomocy psychologiczno-pedagogicznej własnemu dziecku. 2. Budować otwarte środowisko szkolne na włączanie edukacyjne uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi tak, by zapewnić uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwość spełniania zadań rozwojowych, funkcjonowania w większej społeczności i poczucia przynależności do niej przy jednoczesnym zapewnieniu poczucia przynależności do społeczności szkolnej i zabezpieczeniu koniecznego dla nich wsparcia (technicznego, metodycznego, psychospołecznego, organizacyjnego). 3. W pierwszym tygodniu września wychowawcy klas I są obowiązani przeprowadzić diagnozy stylów uczenia się wychowanków. 4. Indywidualizację nauczania traktować jako jedną z zasad nauczania. 5. Każda jednostka dydaktyczna powinna uwzględniać zasadę multisensorycznego nauczania i uczenia się.
Monitorowanie	pracy Kontynuować realizację zadań nauczycieli pracujących w zespołach, zacieśniać współpracę nauczycieli

zespołowej nauczycieli	przy realizacji zadań zespołów;
Poprawność formułowania raportów po przeprowadzeniu badań edukacyjnych.	Szczególną uwagę przywiązywać do zachowania terminów badań edukacyjnych; pamiętać o przygotowaniu kartoteki testu, złożeniu jej w odpowiednim terminie dyrektorowi i o przygotowaniu raportu po przeprowadzeniu badań edukacyjnych zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami sporządzania raportów z analizy jakościowej i ilościowej wyników badań. Formułować raporty po przeprowadzonych badaniach edukacyjnych zgodnie z zasadami przyjętymi w szkole.
Realizacja wniosków z analizy badań edukacyjnych uczniów	Kontynuować wdrażanie wniosków z diagnoz w pracy bieżącej; na podstawie obserwacji i analizy osiągnięć i postępów uczniów dokonać oceny i ewaluacji, czy wdrażane wnioski przyczyniły się do widocznej poprawy jakości pracy, poprawy osiągnięć uczniów i wyników w nauce;
Poprawność stosowania przez nauczycieli prawa oświatowego w praktyce szkolnej	Na bieżąco zapoznawać się z zarządzeniami dyrektora, sprawdzać terminy zadań, śledzić ogłoszenia i serwis nauczyciela, a także uczestniczyć w szkoleniach z zakresu zmian w prawie oświatowym.
Sprawozdania cząstkowe z realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela stażysty ubiegającego się o stopień nauczyciela kontraktowego	Realizować plany rozwoju zawodowego, doskonalić warsztat pracy, śledzić na bieżąco zmiany w przepisach prawa oświatowego, uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez opiekuna stażu i w formach WDN.
Stan techniczny pomocy dydaktycznych w gabinetach.	Dbać o stan techniczny gabinetów i pomocy dydaktycznych; na bieżąco informować o potrzebach i ewentualnych uszkodzeniach w zeszycie usterek w sekretariacie.
Dostosowanie planów dydaktycznych do osiągnięć	Na bieżąco obserwować uczniów, monitorować realizację planów dydaktycznych, by w razie

uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego.	konieczności modyfikować plany dydaktyczne do potrzeb i możliwości uczniów.
Wyrównywania braków z poprzedniego etapu edukacyjnego	Zachęcać uczniów do korzystania z pomocy nauczycieli w formie zajęć pozalekcyjnych, informować rodziców o możliwości korzystania z takiej formy pomocy.
Prowadzenie analizy rozwoju każdego ucznia.	Analizować na bieżąco osiągnięcia ucznia, w przypadku spadku formy uczniów prowadzić rozmowy motywujące z uczniami i rozmowy z rodzicami w celu zapobiegania narastaniu zaległości i eskalacji problemów edukacyjnych;
Pomoc uczniom z niepowodzeniami szkolnymi.	Na bieżąco monitorować potrzeby edukacyjne młodzieży, udzielać wsparcia uczniom wymagającym pomocy, motywować do pracy.
Organizacja pracy w klasie i współpraca z rodzicami.	Dbać o dobrą współpracę z rodzicami, Radą Rodziców i Radą Szkoły. Kontynuować działania w kierunku doskonalenia współpracy.
Ewaluacja zajęć rewalidacyjnych.	Monitorować realizację zajęć rewalidacyjnych w ciągu r. szk. i badać zadowolenie uczniów z form i metod pracy na zajęciach oraz ich efektywność.
Uzasadnianie ocen z prac pisemnych	Kontynuować sporządzanie uzasadnień ocen z prac pisemnych zgodnie z zapisami w Statucie.
Podniesie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	<ol style="list-style-type: none"> 1.pomagać w wyrównaniu braków wynikających z doświadczanych niepowodzeń edukacyjnych (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, dostosowanie wymagań), 2.przygotować do efektywnego uczestnictwa w życiu klasy i szkoły 3. dostrzegać mocne strony ucznia, ukierunkowywanie jego aktywności poprzez tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań, wzmacnianie poczucia własnej wartości, samooceny, odpowiedzialności za własne działania, 4.modyfikować wzory zachowań; wskazywać alternatywne, konstruktywne sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych i postępowania adekwatnego do wymagań wynikających z konkretnych sytuacji

	<p>społecznych (uczenie radzenia sobie ze stresem, trening zastępowania agresji, trening umiejętności społecznych),</p> <p>5.promować zdrowy styl życia (profilaktyka uzależnień) i alternatywnych do zachowań ryzykownych sposobów spędzania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, kompetencji społecznych, komunikacyjnych,</p> <p>6. podejmować działania integrujące w zespole klasowym,</p> <p>7. uczyć konstruktywnego radzenia sobie z emocjami, uczenie sposobów odreagowywania napięć.</p> <p>8.budować system wartości wspólnych dla ucznia i społeczności szkolnej.</p> <p>Poprawnie przeprowadzić na wstępie przyczynę niepowodzeń, następnie zindywidualizować strategię pracy z uczniem i zorganizować właściwe formy pomocy.</p>
<p>Próbna ewakuacja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Każdy nauczyciel przypomina sobie plan ewakuacji. 2. Wychowawcy obowiązkowo i niezwłocznie – na początku września - mają zapoznać młodzież z planem ewakuacji. Poinformować uczniów, że ewakuacja ma przebiegać bezpiecznie, bez paniki, sprawnie, bez ociągania się, bez żartów. 3. Każdy nauczyciel po dojściu na miejsce zbiórki w Rynku: – odszukuje wicedyrektora i składa mu meldunek. 4. Każdorazowo reagować na dzwonki lub szum na korytarzu.
<p>Indywidualizacja pracy z uczniem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Za konieczne uznaje się wzbogacenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie indywidualizacji pracy z uczniami. 2. Wszyscy nauczyciele są zobowiązani do prowadzenia kart obserwacji – kontrole kart będą podlegały kontroli raz na semestr. 3. Zalecam nauczycielom włączanie rodziców w proces dydaktyczny własnych uczniów z wykorzystaniem form integrujących społecznie wszystkich rodziców. 4. Nauczyciele klas pierwszych we wrześniu 2018 r. powinni rozpoznać indywidualne potrzeby

rozwojowe i edukacyjne nowego zespołu klasowego; są zobowiązani do przeprowadzenia diagnozy wstępnej, która ukaże na początku roku szkolnego zasób, potencjał uczniów i zasygnalizuje ewentualne braki, trudności edukacyjne. Ważnym elementem efektywności procesu nauczania i wychowania jest indywidualizacja nauczania.

5. Ze względu na fakt, iż w szkole 39 uczniów wymagało pomocy pp, część z nich ze względu na niepowodzenia szkolne, staje się koniecznym wypracowanie i zapisanie w formie dokumentu wewnętrznego we wrześniu 2018 r. modeli pracy z uczniami o specjalnych, skonkretyzowanych potrzebach i możliwościach psychoedukacyjnych.

Dokument ten powinien dodatkowo zawierać wskazania zasad i sposobów indywidualizacji w bieżącej pracy z uczniem.

- 6.** Należy zwracać większą uwagę na podsumowanie efektów kształcenia, wskazywać uczniom jakie cele były zamierzone na wstępie zajęć i czy udało się je zrealizować.
- 7.** Zwracać szczególną uwagę na uczniów wykazujących słabe zaangażowanie na zajęciach, bardziej ich motywować.
- 8.** Częściej kierować do uczniów pytania kluczowe o poziom rozumienia przekazywanych treści.
- 9.** Na każdej jednostce lekcyjnej wskazywać cele lekcji w celu wzbudzenia zainteresowania ucznia, ukazaniu jej praktycznego zastosowania zarówno na lekcjach z innych przedmiotów, jak i w codzienny, życiu.
- 10.** Częściej sięgać do aktywnych metod nauczania, różnicować metodykę kształcenia. Starać się stosować większą liczbę wizualnych środków dydaktycznych, zwłaszcza powszechniej wykorzystywać nowoczesne techniki informacyjno-komputerowe, z użyciem dydaktycznych programów multimedialnych. Aktywizacja ucznia w znacznym stopniu przyczynia się do rozwijania logicznego myślenia, kształtowania sprawności manualnej i wyobraźni. Nauczyciel wybierając metodę powinien brać pod uwagę, że uczniowie uczą się w sposób konkretno-obrazowy.

Praca z uczniem zdolnym:

Należy stosować zróżnicowane formy w zakresie organizacji działań i ich realizacji – także podczas lekcji wynikających z planu nauczania, np.:

- uczenie się wzajemne w parach, grupach,
- uczeń w roli eksperta – samodzielne prowadzenie przez uczniów zajęć, prezentowanie zainteresowań, pomoc koleżeńska,
- metoda odwróconej lekcji – uczniowie w odpowiednim dla siebie czasie i tempie pracy samodzielnie (nauczyciel udziela wskazówek w zależności od potrzeb uczniów) przygotowują informacje, materiały w formie: mini-wykładów, prezentacji, filmów itp. na zajęcia oraz prezentują je, a nauczyciel przygotowuje ćwiczenia praktyczne, dzięki którym wiedza uczestników jest weryfikowana, porządkowana i uzupełniana, a umiejętności rozwijane lub utrwalane,
- uczenie się w „otwartych przestrzeniach edukacyjnych” – poza murami szkoły,
- konstruowanie nowej wiedzy na bazie doświadczeń, eksperymentów oraz poszukiwanie jej
- praktycznych zastosowań,
- realizacja indywidualnych lub grupowych projektów edukacyjnych.

Praca z uczniem z trudnościami w nauce:

Należy zastosować różnorodność propozycji ułatwiających uczniom przechowywanie informacji i ich odtwarzanie (personalizacja – możliwość wyboru przez uczestnika form najefektywniejszych dla siebie):

- włączanie zadań wykorzystujących głębokie przetwarzanie (jak np.: przekształcanie tekstu przy przepisywaniu, pisanie opowiadań twórczych, rozwiązywanie problemów, udzielanie odpowiedzi na pytania otwarte, argumentowanie różnych stanowisk, itp.) – znacząca przewaga tego typu działań nad zadaniami receptywnymi i reprodukcyjnymi, takimi jak (np.: połącz, przyporządkuj, podkreśl, pytania zamknięte),
- powtarzanie, ale na różne sposoby,
- łączenie z innymi treściami,
- kreowanie obrazów w wyobraźni – wizualizacja, szukanie skojarzeń,
- podkreślanie – zaznaczanie informacji ważnych dla czytającego/uczącego się w dogodny dla niego sposób,

	<ul style="list-style-type: none"> • redagowanie notatek w różnych formach, np.: z wykorzystaniem metod/technik aktywizujących. <p>2. W ramach zajęć uczestnicy powinni oprócz poznania technik i metod aktywizujących, poznać sposoby ich zastosowania w praktyce oraz doświadczyć i przekonać się, które z nich są najskuteczniejsze w kontekście ich indywidualnych predyspozycji, stylu uczenia się i profilu inteligencji konkretnego ucznia.</p> <p>Zajęcie o charakterze terapeutycznym:</p> <p>Należy zastosować pomysły na podnoszenie samooceny ucznia i kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie z uczniem jego indywidualnych „wysp kompetencji” – poprzez ćwiczenia typu: jestem dobry w: ..., jestem ekspertem w: ..., mogę pomóc innym w: ..., • kreowanie sytuacji zorientowanych na: samodzielne działania wychowanka, pełnienie różnych ról w zespołach zadaniowych, • tworzenie uczniom warunków do prezentowania własnych zainteresowań, pasji, hobby w różnych formach: dzień talentów, wieczór literacki, galeria prac, prowadzenie zajęć edukacyjnych/warsztatu dla grupy, prezentacje: własnego projektu, zbiorów/kolekcji, wykonanych samodzielnie gier, redakcja gazetki szkolnej, artykułów na stronie internetowej szkoły, prowadzenie audycji itp., • stosowanie przez wszystkich nauczycieli wzmacniających i wspierających informacji zwrotnych, • wykorzystywanie w kontaktach z uczniami techniki ZPP – zauważ, porozmawiaj, pochwal, • kończenie zajęć z wykorzystaniem tzw. pozytywnego podsumowania;
--	---

Za konieczne uznaję, by w bieżącej pracy nauczyciele wykorzystywali następujące zasady:

1. Zasada natychmiastowego nagradzania.
2. Zasada stosowania wzmocnień pozytywnych.
3. Zasada regularności – na zajęciach prowadzonych w ustalonym rytmie należy unikać gwałtownych zmian.
4. Zasada powtórzeń (repetycji),
5. Zasada aktywizowania poprzez organizowanie dodatkowych aktywności pozwalających na rozładowanie emocji,

6. Zasada konsekwencji działania,
7. Należy dbać o to, by praca domowa była zadawana w trakcie lekcji (a nie po dzwonku).

Praca z uczniem z trudnościami w nauce:

Zalecenia:

1. Niwelowanie braków u uczniów z niepowodzeniami szkolnymi należy rozpocząć właściwie przeprowadzoną diagnozą, która pozwoli stwierdzić, który z determinantów wpływa w największej mierze na rozwój sytuacji negatywnych. Przede wszystkim jednak diagnoza umożliwi podjęcie odpowiednio ukierunkowanych działań, w celu zapobiegania dalszym niepowodzeniom. Pamiętać należy, by ucznia mającego trudności w nauce otaczać właściwą opieką wychowawczą, umacniającą w nim wiarę we własne możliwości. Ponadto w pracy z uczniem mającym trudności edukacyjne, niezbędna jest umiejętność skutecznej komunikacji i współdziałania między nauczycielem a wychowankiem, a więc kształtowania pozytywnych relacji interpersonalnych między nimi. Dzięki temu możliwe jest wnikliwe poznanie ucznia.
2. Nauczyciele powinni wdrażać nowoczesny (generatywny) model nauczania – uwzględniający odmienne potrzeby, możliwości i zainteresowania uczniów. Metody właściwe dla modelu generatywnego cechuje nastawienie na wszechstronny rozwój ucznia, jego aktywizację i indywidualizację. Model ten akcentuje znaczenie zidentyfikowania właściwego danemu uczniowi stylu myślenia, systemu reprezentacji poznawczej, typu temperamentu, swoistej kategorii inteligencji, co w konsekwencji pozwoli wyłonić indywidualną strategię uczenia się. Istotne jest, by znajomość tych znamienych dla ucznia cech nauczyciel potrafił świadomie wykorzystać dla zwiększania wydajności szkolnych osiągnięć uczniów. Ważne, by nauczyciel starał się być refleksyjnym praktykiem.
3. Doskonalić metody pracy z uczniem o szczególnych potrzebach edukacyjnych.
4. Należy wypracować metody zachęcające uczniów do systematycznego udziału w zajęciach pozalekcyjnych.
5. W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poszukać lepszych sposobów komunikacji w relacjach nauczyciel – uczeń – rodzic.
6. Poprawić współpracę z niektórymi rodzicami i zachęcić ich do większego zaangażowania i współdziałania z nauczycielami, w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej ich dzieciom.

7. Stosować różne sposoby indywidualizowania:

- 1) **indywidualizowane przydziały czasu** – dopasowanie ilości czasu do potrzeb ucznia, ważne jest, by każdy otrzymał na wykonanie polecenia tyle czasu, ile potrzebuje ze względu m.in. na tempo pracy i zdolności;
  - 2) **uzupełnienia wiadomości i umiejętności** – pozwalają uzupełnić luki, przypomnieć treści wcześniej wprowadzone, istotne dla dalszej pracy, aczkolwiek przez ucznia zapomniane;
  - 3) **zmiany zakresu i układu materiału** – mowa tu o poruszonym już wcześniej zagadnieniu różnicowania materiału;
  - 4) **stawianie celów indywidualnych** – a więc dopasowywanie celów do konkretnych jednostek, przed uczniem mającym trudności w nauce postawimy inne cele niż przed uczniem dającym sobie bez problemu radę z materiałem;
  - 5) **dobieranie metody nauczania** – to wybór najwłaściwszych dla danego ucznia sposobów pracy, które ułatwią mu zrozumienie trudnych zagadnień i osiągnięcie zamierzonych celów;
  - 6) **grupowanie uczniów** – przez co aktywizowanie biernych, skłanianie aktywnych do większej aktywności;
  - 7) **wykorzystanie odpowiednich środków dydaktycznych**. Nie ulega wątpliwości, iż „pedagogiczne zyski, do jakich prowadzi nauczanie zindywidualizowane, mogą być ogromne”. Przed każdym nauczycielem stoi zatem poważne zadanie. By wzbogacić swoją skuteczność, musi odpowiedzieć sobie na kilka niezmiernie ważnych pytań. Jak trafnie odkrywać przyczyny niepowodzeń w nauce? Jakimi technikami skutecznie im zaradzać? Jak dopasowywać zadania do potrzeb uczniów? Jak wspierać uczniów w budowaniu pozytywnej oceny o sobie samych? Jak wzmacniać ich motywację? Dzięki temu pozna lepiej nie tylko swoich uczniów, ale również będzie mógł podjąć odpowiednie działania do udoskonalania swojego warsztatu.
8. Uczniom z syndromem porażki w pierwszej kolejności należy przywrócić wiarę we własne możliwości, zbadać jakie sytuacje prowadzą do porażki i nauczyć ich niepoddawania się w obliczu trudności. Podkreślając, jak wielką wagę odgrywa samodzielność, należy zwracać uczniowską uwagę na każdy, nawet najmniejszy, sukces i projektować sytuacje, sprzyjające ich osiągnięciu. Zaleca się wykorzystywać jedną z metod reedukacji poznawczej, wpływającej na motywację;

Rekomendacje i zalecenia do pracy w zakresie zwiększenia roli wychowawczej szkoły oraz sposób realizacji wniosków:

1. Należy wzmacniać obowiązujące w szkole normy społeczne, a w szczególności: pomoc słabszym, dbanie o bezpieczeństwo, dążenie do zdobywania wiedzy.
2. Należy wzmocnić działania wychowawcze, które przyczynią się do zmniejszenia ilości takich zachowań jak: obgadywanie, wyśmiewanie oraz rozpowszechnianie plotek i oszczerstw (również przez sms-y i Internet), obrażanie i ośmieszanie.
3. Należy dołożyć więcej starań, aby rodzice i uczniowie poczuli, że mają duży wpływ na postawy promowane w szkole oraz realizację Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły. Tym samym oddziaływania wychowawcze powinny mieć charakter integralny, docierać do wszystkich stron osobowych, by rozwijać w wychowankach zdolność do integracji myśli, czynów, słów, dawać pełną wizję świata i osoby ludzkiej.
4. Wszyscy nauczyciel muszą konsekwentnie reagować na złe zachowania uczniów.
5. W związku z przypadkami uczniów ze zdiagnozowanymi problemami psychicznymi należy skupić się na rozwijaniu różnorodnych umiejętności życiowych uczniów, m.in. na umiejętności radzenia sobie ze stresem. Działania w tym zakresie muszą odwoływać się zarówno do pracy z uczniami, jak też do działań wspierających rodziców.
6. Działania na rzecz wzmacniania bezpieczeństwa w szkole i placówce powinny być oparte na aktualnej i rzetelnej wiedzy z zakresu wychowania i profilaktyki, w tym skutecznych strategii profilaktycznych; planuje się przeprowadzenie w roku szk. 2018/19